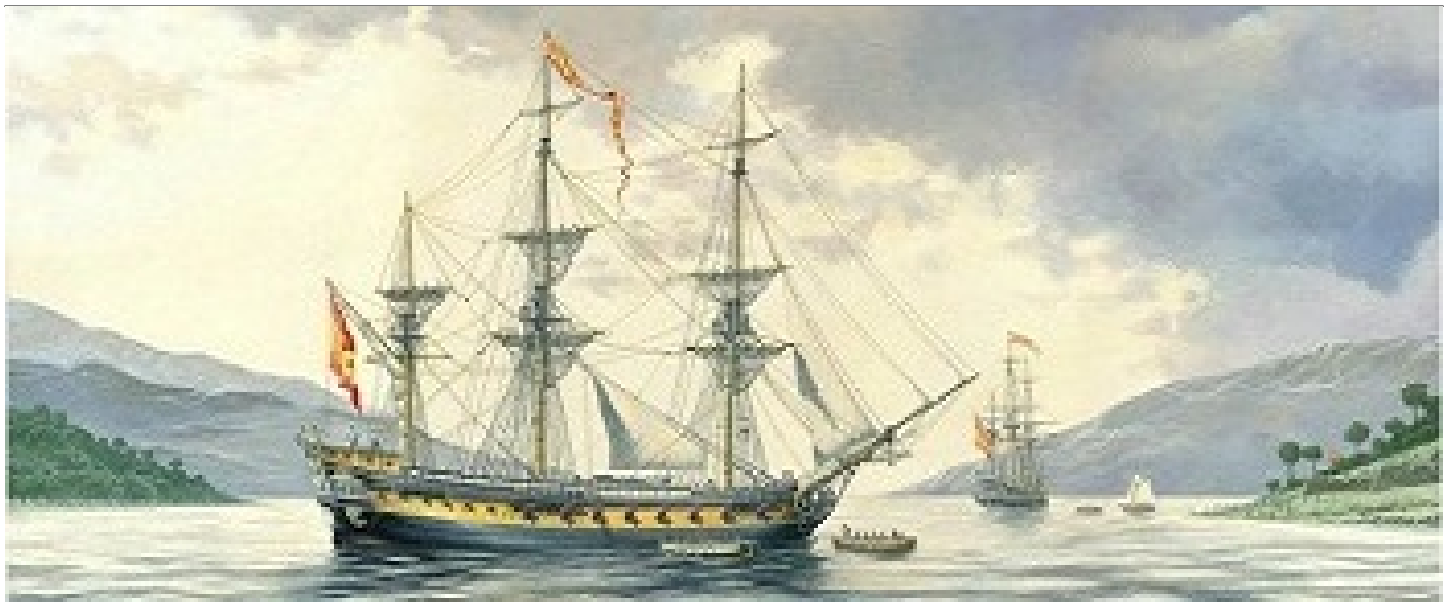

Els soldats catalans que van defensar Alaska

Autor:

Data de publicació: 10-12-2020

A finals del segle XVIII, la Primera Companyia Franca de Voluntaris Catalans es va endinsar, des de Cuba, en llocs tan allunyats com el desert de Sonora o Alaska. Els Voluntaris van esdevenir la primera unitat militar europea en el que avui és la Colúmbia Britànica. Article publicat el 19 de setembre del 2019 al blog 'Strambotic' —on el podreu llegir complet— del diari digital 'Público'.

La Primera Companyia Franca de Voluntaris de Catalunya va ser creada a l'abril del 1767, formada per voluntaris del nord de la regió. Cos de l'Exèrcit Colonial Espanyol, estava destinada a servir a l'Havana, encara que finalment hom va decidir de trametre-la a lluitar en el marc d'una expedició a Sonora, a Nova Espanya, on els indis s'hi havien revoltat.

Tan bon punt arribats a l'actual territori dels Estats Units, van topar amb una altra unitat d'ultramar catalana: els Fusellers de Muntanya. Un parell d'anys després, van explorar l'Alta Califòrnia (actual estat de Califòrnia), van col·laborar en la construcció de San Diego i Monterrey, i van formar part de l'expedició que va descobrir la Badia de San Francisco. A San Francisco, com podem llegir a la Wikipedia, els catalans van atacar els indis pimes i seris.

Soldats catalans

A finals d'agost del 1789, la primera companyia s'estava a la seva base de Guadalajara (avui, a Mèxic) quan van rebre l'ordre que es preparassin per a una expedició a l'Oceà Pacífic Nord-oest. Qui manava la Primera Companyia era el Capità Pere Alberni (de Tortosa), el nom del qual avui apareix a la ciutat de Port Alberni, a l'illa de Vancouver.

El 2 de gener del 1790 els soldats catalans van fer cap vers el bastió més remot d'Espanya a Nord-Amèrica. Anteriorment s'havien aturat a San Blas, al Pacífic mexicà. Des d'allí, a bord de la fragata Concepció, van partir el 3 de febrer cap a Nutka (avui Nootka), on hi van ancorar el 25 de març.

L'objectiu de la missió encomanada pel Virrei de Nova Espanya, Manuel Antonio Flotes, era restaurar i assegurar el fort de San Miguel, ja que hom preveia un conflicte amb la Gran Bretanya, país que reclamava el territori com a seu. Per a acomplir l'encàrrec, 80 catalans van desembarcar-hi i hi treballaren per a la millora de barracons, de les estacades i de les plataformes per als canons.

Mercès a aquestes tasques, que no van ser realitzades en les millors condicions climatològiques, a mitjan del mes d'abril una bateria d'artilleria dominava l'entrada a la Cala de Nutka, des d'una posició dominant: al capdamunt d'una illa rocosa, alta per bé que petita.

Bateria a la cala de l'illa de Nutka

Uns anys entre foques i gel

D'aquesta manera, els Voluntaris de Catalunya van esdevenir la primera unitat militar europea instal·lada en el que avui és la Colúmbia Britànica, a la qual, segons el militar i escriptor José Antonio Crespo-Francés (autor de *Españoles Olvidados de Norteamérica*), alguns canadencs crítics desitgen anomenar-la com Colúmbia Espanyola.

Malgrat les pluges i el fred, els membres de la companyia es van atrevir a realitzar missions d'exploració a latituds més altes.

Quan feia un any que eren a Nutka, un matí d'estiu van veure vaixells que lluien la bandera d'Espanya i que entraven a la badia. Eren les corbetes *Atrevida* i *Descubierta*, de l'Expedició científica d'Alejandro Malaspina.

Corbetes de l'expedició científica d'Alejandro Malaspina.

Els companys havien arribat a Nutka amb la comesa de trobar el llegendari Pas del Nord-oest, que hom suposava que unia els oceans Pacífic i Atlàntic. Durant la seva estada en el fort dels catalans, el dibuixant i cronista expedicionari Tomàs de Suría va realitzar alguns dibuixos de la soldadesca, la qual sembla que s'estimava més la tradicional barretina que el barret de tres puntes que marcava el codi d'uniformitat.

Voluntaris catalans amb barretina

El juny de 1794 la companyia va abandonar Nutka i va tornar a San Blas. El fort espanyol a Alaska passaria més tard, després de la signatura de les Convencions de Nutka, sota control britànic. Els voluntaris catalans van continuar fent el seu servei a Califòrnia i després contra els insurgents a Nova Espanya.

Diari 'Público': blog 'strambotic'
19 de setembre del 2019

ENLLAÇOS:

El Espía Digital

El llibre *Españoles Olvidados de Norteamérica* de José Antonio Crespo-Francés
Wikipedia.

<https://blogs.publico.es/strambotic/2018/09/soldados-catalanes-alaska/>